

Ústav východoevropských studií FF UK

Posudek oponenta magisterské práce¹

Jméno a příjmení autora práce	Bc. Maksym Gorabek
Studijní obor	Ruský jazyk a literatura
Název práce	Образ Сталина в романе А. Н. Рыбакова «Дети Арбата»
Oponent práce	Mgr. Radomyr Mokryk Ph.D.

Povinné hodnocení²

	1	2	3	4	5
Struktura práce	X				
Formální podoba práce	X				
Stylová a jazyková úroveň		X			
Výběr literatury			X		
Teoretické zpracování tématu			X		
Vlastní přínos práce, osobní zaujetí tématem		X			
Kreativita, původnost zpracování		X			
Splnění zadání práce		X			
Přínos práce pro daný obor		X			

¹ Nehodící se škrtněte

² Do příslušné kolonky zaneste křížek. 1 = nejlepší hodnocení, 5 = nejhorší hodnocení

Dodatečné poznámky a připomínky

Diplomová práce M. Gorabeka „Obraz Stalina v románu A. N. Rybakova Děti Arbatu“ je pokusem o analýzu Stalinova obrazu v tomto literárním díle, která je zasazená do širšího kulturního a historického kontextu. Práce je logicky dobře strukturována. První část práce se věnuje biografii samotného autora románu A. Rybakova a dění kolem vydání románu, tedy procesu, který se protáhl na několik desítek let. M. Gorabek se rovněž věnoval popisu období teroru ze třicátých let a definování rysů totalitarismu. Tento postup je v rámci práce opodstatněný, jelikož uvádí dílo A. Rybakova do širšího kontextu a vysvětluje historické události a okolnosti, o kterých se v románu pojednává. Následující kapitoly se věnují bezprostřednímu obrazu Stalina v románu „Děti Arbatu“ a nabízejí vlastní analýzu klíčové otázky diplomové práce.

Diplomová práce M. Gorabeka je napsána kultivovaným a čtivým stylem, formální úprava textu je na velmi dobré úrovni. Samotná struktura textu je nepochybně velmi zdařila (konfrontace historických událostí s jejich interpretací v románu A. Rybakova).

Slabší stránkou práce je výběr literatury, jejíž použití vedlo k jisté jednostrannosti v interpretacích a místy ke zjednodušení zkoumaného materiálu. Kupříkladu kapitoly o biografii samotného Rybakova a vydání jeho románu jsou v podstatě (až na malé výjimky) pouze převyprávěním jeho autobiografického románu. Stejně tak v případě „historických“ kapitol M. Gorabek používá práce Samygina a Roje Medvěděva. Stalinovo období patří k nejprobádanějším zejména i v akademickém prostředí na Západě, bylo by nepochybně vhodnější použít novější a důkladnější studie pro mapování historických událostí. Tato výhrada se ostatně vztahuje i na literární část diplomové práce, kde M. Gorabek hojně používá jako teoretický základ učebnice V. Chalizeva a B. Tomaševského z teorie literatury. Současně ale v práci chybí třeba monumentální studie „Čas a vyprávění“ Paula Ricoeura, která by byla nepochybně vhodnější jako teoretický základ zejména pro třetí kapitolu, která pojednává o historickém románu. Některé další použité zdroje (zejména odkazy na wikipedii) vyvolávají jisté pochybnosti. To vše, jak již bylo uvedeno, přivádí k jisté jednostrannosti při analýze otázek diplomové práce.

Navzdory uvedeným připomínkám práce M. Gorabeka je nepochybně zdařilým badatelským počinem. M. Gorabek si zvolil téma, které dosud nebylo detailně zkoumáno a cíl, který byl stanoven v úvodu diplomové práce (všestranně prozkoumat Stalinův obraz v románu) nepochybně byl splněn. Přičemž všestrannosti M. Gorabek opravdu dosáhl: jeho studie poskytuje analýzu Stalina v románu od jeho „stranické“ stránky až po vztahy se služebnictvem. Diplomová práce splňuje požadavky kladené na tento typ odborného textu. Diplomovou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení „velmi dobře“.

Otázky k obhajobě

Jakým způsobem se proměňoval Stalinův obraz v sovětské literatuře, zejména v období tzv. Chruščovova „tání“, které se (i podle slov samotného Rybakova) stalo zlomovým pro vnímání Stalina v sovětské společnosti?

Jednoslovné hodnocení práce:

Velmi dobře

V Praze 18. 1. 2022.

Mgr. Radomyr Mokryk, Ph.D.

Ústav východoevropských studií FF UK